

1. Implementacija Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015

Usvajanje Strategije

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26. marta 2015. godine, donijela zaključak br. 08-591, kojim je usvojila godišnji izvještaj realizacije Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015 (u daljem tekstu Strategija konkurentnosti) i zadužila Direkciju za MSP da dostavi Vladi na usvajanje godišnji Akcioni plan o sprovođenju Strategije za 2015.god.

Sprovođenje Strategije za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou, **koordinira** i iz svojih nadležnosti realizuje **Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća**. Proces realizacije Strategije vezan je za ostvarivanje Okvirnog akcionog plana Strategije 2011-2015. kroz godišnje akcione planove. Na toj osnovi, Akcioni plan definiše aktivnosti koje su u funkciji ostvarivanja Strategijom utvrđenih zadataka, utemeljenih u tri osnovna prioriteta:

- **Razvoj postojećih i kreiranje inovativnih industrija/kapaciteta:**
- **Jačanje izvoznih performansi preduzeća**
- **Promocija crnogorskih potencijala**

Kreiranje Akcionog plana

Proces kreiranja Akcionog plana se odvijao kroz faznu saradnju Direkcije za MSP i resornih institucija, nadležnih za sprovođenje pojedinih aktivnosti.

U prvoj fazi kreiran je obrazac Akcionog plana i izvršena je interna procjena Direkcije za razvoj MSP, koje se aktivnosti, utvrđene Okvirnim Planom Strategije, mogu realizovati tokom 2015. godine. Kreiran je prvi nacrt Akcionog plana, sve aktivnosti su razvrstane po strateškim ciljevima i po nosiocima, odnosno identifikovane su institucije u čijoj nadležnosti je realizacija aktivnosti. U drugoj fazi ostvarena je intezivna komunikacija sa svim institucijama i započet je proces prikupljanja predloga i sugestija za unaprijeđenjem nacrta Akcionog plana. U trećoj fazi, na osnovu prikupljenih sugestija, kreiran je unaprijeđeni nacrt Akcionog plana, koji je usaglašen sa svim resornim institucijama/organizacijama. Nakon usvaglašavanja Akcioni plan je proslijeđen na usvajanje Vladi Crne Gore.

1. Prioriteti Akcionog plana

Strategija konkurentnosti je definisala petogodišnjim okvirnim Akcionim planom niz zadataka i aktivnosti koje je potrebno realizovati kako bi se ostvarili predviđeni rezultati. Akcionim planom sprovođenja Strategije u 2015. godini se vrši operacionalizacija aktivnosti koje na izvršnom nivou treba da doprinesu povećanju konkurentnosti preduzeća i valorizaciji njihovih inovativnih i izvoznih potencijala.

Tokom 2015 godine, prioritet u sprovođenju Strategije ima za fokus obezbijedenje i realizaciju podrške preduzećima, koja bi bila usmjerena na sticanje potrebnih znanja i vještina, razvoja inovativnosti, podizanje kvaliteta proizvodnje, proizvoda i usluga, a uz sve veću orijentaciju ka izvozu i promociju na novim tržištima.

Imajući sve ovo u vidu, utvrđivanje aktivnosti koje će se realizovati tokom 2015 godine, predstavlja početnu fazu u razvoju podrške podsticanja konkurentnosti na mikro nivou. Samo sa njenim uspješnim završetkom, moguće je preći u sljedeću fazu i realizovati aktivnosti u okviru projekata koje se tiču konkretne, specijalizovane podrške preduzećima u okviru jasno definisanih ciljnih grupa, sa aspekta njihovih potencijala i potreba. S obzirom da ovi vidovi podrške zahtijevaju i značajna finansijska sredstva, njihova neracionalna upotreba bi rezultirala ostvarivanjem efekata na nižem nivou od očekivanih. Tokom 2015. godine će se realizovati samo one aktivnosti za koje je budžet obezbijeđen u okviru tekućih aktivnosti institucija i uspostaviće se osnov za obezbjeđivanje finansijskih sredstava i formiranje budžeta, neophodnog za realizaciju ključnih projekata podsticanja konkurentnosti u narednim godinama sprovođenja Strategije konkurentnosti.

LISTA SKRAĆENICA

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeca	Direkcija MSP
Institut za standardizaciju	ISME
Mala i srednja preduzeća	MSP
Ministarstvo ekonomije	ME
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	MPRR
Ministarstvo nauke	MN
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	MOT
Montenegro biznis alijansa	MBA
Ministarstvo vanjiskih poslova	MVP
Privredna komora Crne Gore	PKCG
Savjet za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou	Savjet za konkurentnost
Unija poslodavaca Crne Gore	UPCG
Zavod za intelektualnu svojinu	ZIS

I - Razvoj postojećih i kreiranje novih privrednih kapaciteta

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 1 : Povećanje proizvoda veće finalne prerade					
1.1.	Ispitivanje potencijala za razvoj biznisa na lokalnom nivou u Crnoj Gori	Usvojeni Strateški planovi razvoja jedinica lokalne samouprave	Strateški planovi razvoja JLS, Izvještaj o realizaciji Strategije regionalnog razvoja Crne Gore, 2010-2014, za 2014. god.	2015	ME Lokalne samouprave
1.2.	Formiranje i ažuriranje baze podataka postojećih i potencijalnih domaćih proizvođača				
1.2.1	Kreiranje projektnog zadatka, koji bi identifikovao potrebne resurse i mehanizme za uspostavljanje objedinjene baze podataka	Izrađen projektni zadatak	Izvještaj	2015	Direkcija MSP
1.2.2	Uspostavljanje osnovnih elemenata objedinjene baze u okviru saradnje nadležnih institucija javnog i privatnog sektora i uspostavljanje mehanizma za njeno sistemsko ažuriranje	Formirana baza na osnovu raspoloživih elemenata	Baza podataka Izvještaji	2015	Direkcija MSP ME PKCG UPCG MBA MPRR ISME
1.3.	Organizovanje javne kampanje o benefitima većeg učešća domaćih proizvođača u lancu finalnih proizvoda				
1.3.1	Definisanje sektora u kojima se mogu razviti lanci lokanih dobavljača	Uradjene 3 sektorske analize	Izvještaj	2015	PKCG
1.3.2	Uspostavljanje pripremnih aktivnosti i realizacija edukativne kampanje na sektorskom nivou i direktno prikupljanje potrebnih podataka o MSP	Koncept kampanje Upitnik i anketa	Objedinjeni rezultati ankete Izvještaji	2015	Direkcija MSP ME PKCG, UPCG, MBA
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđeni nosioci i resursi neophodni za uspostavljanje jedinstvene baze podataka koja će omogućiti potrebne analize i identifikaciju potencijala razvoja preduzeća na sektorskom i regionalnom nivou • Preduzete aktivnosti na udruživanju preduzeća u skladu sa njihovim razvojnim mogućnostima i 			

	<p>potrebama</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poboljšana mogućnost lokalnih proizvođača da posluju sa lokalnim preduzećima (snabdijevanje turističkih kapaciteta, komponenti za proizvodnju, itd.)
Mogući efekti	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljanje osnova za obezbjeđivanje razvijenijih oblika podrške preduzećima • Kreirani uslovi za konkretnu podršku MSP koja omogućuje unaprijeđenje postojećih ili kreiranje novih proizvoda i usluga

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 2: Unaprijeđena produktivnost preduzeća kroz klasterizaciju					
2.1.	Izrada biznis planova za formiranje klastera/uključivanje u klastere			2015	ME
2.2.	Logistička podrška za klastere (informisanje, povezivanje sa potrošačima)	Odražavanje sastanaka u okviru programa Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u CG kroz formiranje klastera	Realizacija komponenti programa Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u CG kroz formiranje klastera (IPA 2011)	2015	ME
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Preduzete aktivnosti na formiranju klastera • Pripremljena neophodna podrška koja će se pružiti identifikovanim MSP u procesu formiranja i operacionalizacije rada svakog pojedinačnog klastera 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Unapređeno poslovanje i konkurentnost MSP na novim tržištima kroz udruživanje u klastere 			

II – Jačanje izvoznih performansi preduzeća

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 1: Edukacija i jačanje kompetencija					
1.1.	Jačanje saradnje između nauke i privrede			2015	
1.1.1	Sprovođenje istraživanja o potrebama izvoznika za obukom i saradnjom sa edukativnim i trening institucijama i formiranje jedinstvene baze podataka	Sprovedeno istraživanje Utvrđene potrebe za obukom i saradnjom sa edukativnim i trening institucijama	Izveštaj	2015	Direkcija MSP MBA PKCG UPCG
1.1.2	Definisanje sektora pogodnih za sprovođenje projekta subvencioniranja obuke	Urađena analiza Definisani sektori	Izveštaj	2015	Direkcija MSP PKCG UPCG
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđene potrebe MSP za specijalizovanim obukama • Kreiran projektni zadatak na osnovu kog su obezbijeđena potrebna sredstva za realizaciju programa podrške 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Podignuta svjesnost donosioca odluka o potrebi obezbjeđivanja podrške MSP za obezbjeđivanjem dodatnih znanja i vještina 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 2: Unaprijeđen sistem standardizacije proizvoda					
2.1.	Kreiranje i ažuriranje zvanične baze podataka o preduzećima koja posjeduju standarde kvaliteta	Kreirana baza podataka	Baza podataka Izveštaj	2015	Direkcija MSP
2.1.1	Uspostavljanje baze podataka o raspoloživim pružaocima usluga za uvođenje standarda kroz saradnju različitih resornih institucija	Uspostavljanje registra sertifikovanih organizacija za sisteme kvaliteta, registra sertifikacionih tijela u CG i registra konsultanata za sisteme kvaliteta	Uspostavljeni registri Izveštaj	2015	Direkcija MSP ISME PKCG UPCG MPS MBA
2.1.3.	Dalje unapređenje baze podataka o MSP koja poseduju standarde kvaliteta i mehanizama za ažuriranje	Ažuriranje baza podataka o MSP koja posjeduju standarde kvaliteta	Baza podataka	2015	Direkcija MSP PKCG UPCG
2.1.4	Uspostavljanje , održavanje i razvijanje sistema standardizacije u Crnoj Gori	Kontinuirano uspostavljanje sistema standardizacije Usaglasavanje standarda	Izvjestaji	2015	ISME
2.1.5.	Informisanje o standardima i srodnim dokumentima	Preduzeća informisana o standardima	Izvjestaji	2015	ISME
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija potreba MSP za uvođenjem standarda kvaliteta • Identifikacija sertifikovanih pružaoca usluga • Razvijen sistem standardizacije u Crnoj Gori 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Pojačana svjesnost preduzeća o uvođenju standarda kvaliteta i na toj osnovi podizanje nivoa kvaliteta i konkurentnosti domaćih proizvoda 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 3 : Unaprijeđenje postojećih i kreiranje novih savjetodavnih usluga za izvoz					
3.1.	Unaprijeđenje usluga u okviru Tržišno Informativnog Servisa koji pruža informacije o izvoznim tržištima				
3.1.1	Podizanje svijesti o važnosti informacija za izvozno poslovanje	Kreirana kampanja	Izvještaji	2015	Direkcija MSP
3.1.1.1	Obezbjedenje relevantnih on-line baza podataka	Prižanje informacija o inostranim tržištima Obrađeno najmanje 50 informacija	Izjveštaji	2015	Direkcija MSP
3.1.2.	Uspostavljanje saradnje sa institucijama iz okruženja u cilju razmjene informacija i povezivanja preduzeća	Uspostavljena saradnja i razmjena informacija	Izvještaji	2015	Direkcija MSP
3.1.4.	Izrada studija istraživanja tržišta za pojedinačne proizvode	Izrađena najmanje 1 studija istraživanja tržišta	Izvještaji	2015	Direkcija MSP
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikovane ciljne grupe kojima se obezbjeđuje specijalizovana podrška • Obezbjedeni potrebni resursi za realizaciju aktivnosti direktne podrške preduzećima • Preduzeća upoznata sa potencijalnim šansama na određenim ciljnim tržištima 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Unaprijeđena izvozna spremnost i vještine preduzeća 			

III – Promocija crnogorskih potencijala

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 1: Podrška razvoju postojećih i novih crnogorskih brendova					
1.1.	Izrada i realizacija programa za unaprijeđenje postojećih brendova i njihova afirmacija sa brendova lokalnog karaktera u brendove regionalnog i međunarodnog karaktera				ME/TIKA
1.1.1.	Nastavak realizacije projekta „Dobro iz CG“	Godišnji program	Izvještaj	2015	PKCG Direkcija MSP, ZIS MPRR
1.2.	Nastavak promocije proizvoda u okviru projekta „Made in Montenegro“ i „Dobro iz Crne Gore“	Osmišljena i realizovana kampanja „Dobro iz Crne Gore“	Izvještaj Promotivni materijal	2015	Direkcija MSP PKCG MOT
1.3.	Podizanje svijesti o zaštiti intelektualne svojine (patenata, žigova, dizajna, geografskog porijekla) kako bi se privukle investicije visoke vrijednosti i kreirali novi proizvodi i usluge			2015	
1.3.1.	Kreiranje zajedničke informativne promotivne kampanje o značaju sistema intelektualne svojine za poslovanje MSP	Kreirana kampanja Kreirane brošure	Izvještaj	2015	ZIS Direkcija MSP PKCG UPCG MBA
1.3.3.	Kreiranje informativno promotivne kampanje o značaju zaštite proizvoda sa geografskim porijeklom i oznakom porijekla, kao i tradicionalno specijalističkih proizvoda	Organizovani seminari podizanja svijesti o značaju zaštite IS	Izvjestaji	2015	MPRR Direkcija MSP ZISS
1.5.	Kreiranje Web portala o crnogorskim izvozniciima i brendovima	Kreirana baza crnogorskih izvoznika i brendova	Izvjestaj Baza podataka Publikacija na web	2015	Direkcija MSP

1.5.1.	Prikupljanje podataka o preduzećima koja se bave izvoznim aktivnostima, njihovoj ponudi, izvoznim tržištima	Baza podataka	Izvještaj	2015	Direkcija MSP, PKCG, UPCG, MBA, MPRR Monstat
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikovane ciljne grupe koje imaju potencijale za kreiranje i razvoj žigova/ brendova • Povećan broj i obuhvat MSP koja su informisana o značaju sistema zaštite intelektualne svojine • Povećan broj MSP koja su informisana o značaju zaštite proizvoda sa geografskim porijeklom 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Povećana svjesnost MSP o značaju brendiranja kod nastupa na novim tržištima 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 2: Prezentacija crnogorske privrede na međunarodnim tržištima					
2.1.	Informisanje preduzeća o održavanju sajмова u zemlji i inostranstvu i ocjeni kvaliteta proizvoda u okviru sajamskih manifestacija	Broj informisanih preduzeća Broj pruženih informacija o događajima	Izvještaj	2015	Direkcija MSP PKCG UPCG MBA
2.2.	Definisanje godišnjeg plana promocije u okviru nacionalnog štanda na međunarodnim tržištima				
2.2.1	Identifikacija institucija/udruženja koja promovišu MSP na međunarodnom tržištu	Utvrđena lista institucija	Izvještaj	2015	Direkcija MSP MPRR MOT PKCG UPCG MBA
2.2.2	Objedinjavanje pojedinačnih aktivnosti u jedinstveni i sveobuhvatan plan promocije MSP na međunarodnom tržištu	Definisan godišnji plan promocije na nacionalnom nivou	Izvještaj	2015	Direkcija MSP PKCG
2.4.	Organizacija posjete specijalizovanim sajmovima	Organizovan 1 nacionalni štand na sajmu u inostranstvu Organizovana 2 nacionalna štanda na sajmovima za 20 MSP i obezbijeđeno prisustvo 100 MSP na 10 sajмова	Izvještaj	2015	Direkcija MSP PKCG MPRR
2.4.1	Organizacija poslovnih susreta	Organizovano 10 poslovnih foruma sa 300 učesnika Organizovanje 2 poslovna susreta Izvještaj MBA	Izvještaj PKCG	2015	Direkcija MSP PKCG UPCG
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> Nastup MSP na različitim događajima koji im mogu omogućiti plasman na novim tržištima Informisanost MSP o aktuelnim trendovima 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> Povećanje obima i asortimana plasmana na novim tržištima 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 3 : Unaprijeđenje komunikacije sa ekonomskom diplomatijom i predstavništvima u funkciji povećanja izvoza					
3.1.	Uspostavljanje baze podataka najznačajnije crnogorske izvozne ponude	Baza podataka	Izveštaj	2015	Direkcija MSP, MVP, PKCG' UPCG, MBA,
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija izvoznih potencijala MSP koji mogu biti prezentovani i plasirani na inostranom tržištu 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Rast inovativnih potencijala MSP i povećanje izvoza u skladu sa zahtjevima inostranog tržišta 			